

Problem i familjen! Familjeterapi?

Vad vet ett urval familjer i norrlands inland
om familjeterapi.

Av Max Nyman ft.3 år2

**Handledare: Tommie Fälth
Göteborgs Socialpsykologiska Institut**

Abstrakt

Med detta arbete undersöks om det finns ett behov eller en önskan om att gå till en familjeterapeut, bland ett urval av befolkningen i mellersta norrlands inland. Jag har gått en utbildning i familjeterapi och undrar om detta är av intresse för allmänheten. Frågan har väckts bland annat när jag sökt jobb och praktik familjer. Som metod har jag valt en kvalitativ intervju metod. Jag har valt att undersöka detta dels bland aktiva aktörer i kommunen och bland ett urval familjer i kommunen. Bland dom sökvägar som jag gått genom är socialförvaltning, vuxenpsykiatriska mottagningen, vårdcentral, barn och ungdomspsykiatrisk mottagning och kyrkans familjerådgivning. Jag har valt sex människor i livets mitt med barn i hemmet. Med i intervjupersonerna finns constellationerna kärnfamilj, ombildad familj och ett frånskilt par.

Bland intervjufrågorna återfinns frågan; vart skulle du leta efter tjänsterna familjeterapi familjerådgivning och familjesamtal, och detta valde jag sedan att vidare undersöka om dessa vägar ledde dit som mina familjer önskade komma.

Jag bedömer att både ifrån socialförvaltning, vuxenpsyk och kyrkans familjerådgivning finns det en uppfattning om att behovet och önskemålet om att få träffa en familjeterapeut finns.

När jag ställer frågan till mina intervjuade så ger alla en samlad bild av att om dom fick problem så var familjeterapi definitivt en tänkbar väg att pröva.

Om du är vuxen utan psykiska problem och önskar familjeterapi kan denna kommun endast erbjuda kyrkans familjerådgivning. Detta är kanske inte är så dåligt. När man granskar familjerådgivningen så är detta också familjeterapi med utbildad personal visar undersökningen.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	sid.4
1.1 Bakgrund till frågeställning.....	sid.4
1.2 Syfte och frågeställningar.....	sid.5
1.3 Metod.....	sid.5
2. Resultat.....	sid.5
2.1 Förundersökningen.....	sid.5
2.2 Definitioner.....	sid.6
2.3 Intervjuundersökningen.....	sid.7
2.3.1 Syfte.....	sid.7
2.3.2 Metod.....	sid.7
2.3.3 Resultat av intervju.....	sid.8
2.4 Att söka familjeterapi.....	sid.10
2.5 Diskussion.....	sid.11
Referenser.....	sid.14
Bilaga.....	sid.15

1. Bakgrund

Jag har under ett antal år studerat familje terapi på distans i Göteborg på Göteborgs socialpsykologiska institut. Jag har fått denna kurs delvis betald av arbetsförmedlingen för att jag är dyslektiker. Men jag har utan att veta om att det finns en tjänst eller ett behov i kommunen, läst denna kurs. Jag har haft en förhoppning om att kunna få arbeta med terapi i kommunen. Jag sökte en tjänst på 50% som familjebehandlare och detta var en projekt anställning. Jag gjorde detta i samband med starten av år två, steg ett, för ett år sedan. Jag hänvisade då till att jag skulle gå denna kurs och att jag hade handledning på dom familjeärenden som jag skulle ha. Jag fick sedan reda på att en lärare som blivit omplacerad fick denna tjänst. När jag ringde och frågade hur det hade gått, så förklarade Eva Persson socionom och enhetschef inom familj och barnomsorg i Sollefteå kommun och att dom hade valt att ta in några på intervju men jag var ingen av dom.

1.1 Bakgrund till frågeställning: Jag har haft lappar ute om gratis familjesamtal i praktiksyste, i Sollefteå utan ett enda svar. Jag undrar då om intresset är svalt och vad gemene man vet om familjeterapi?

När jag hade lappen om praktikfamiljer ute så blev jag osäker. Jag har också innan lappen sattes upp varit i kontakt med socialtjänsten, vuxenpsykiatriska mottagningen, och barn och ungdomspsykiatrisk mottagning i Sollefteå kommun i syfte att få praktikfamiljer. Det har inte varit lätt att få praktik i kommunen. Det tog tid innan Henrik Svanström, dåvarande enhetschef för Sollefteå Bup svarade. Dom hade haft upp frågan och det enda alternativet var att jag hade samtalen tillsammans med Henrik och att han förde journalen. Jag har valt att inte fråga kyrkan på grund av att jag upplever mej själv som ateist och är inte medlem i svenska kyrkan. Det har känts som att jag inte har en given plats hos dom.

Så här såg lappen ut som jag satte upp på två matvarubutiker, sjukhusets entrés anslagstavla och socialförvaltningens väntrum (men där ifrån togs den ned). Jag ville också sätta upp den på vuxenpsykiatriska mottagningens väntrum men fick avslag i ett skrivet brev till mej.

GRATIS FAMILJESAMTAL

Jag går en steg ett psykoterapi utbildning med inriktning mot familjer och behöver praktik familjer. Jag bjuder på ca 5 st samtal. Jag behöver filma samtalen för att kunna få handledning på dom. I handledningen är jag den som diskuteras och inte familjen.

Är du nyfiken på kursen går du in på Göteborgs socialpsykologiska institut www.gsi.se. Kursen heter ft3 år 2 och är en fördjupnings kurs för grundutbildade familjeterapeuter. Jag behöver minst ett par eller en förälder med barn till att börja med, men jag ser gärna båda föräldrarna även om ni är skilda åt. Jag lyder under tystnadsplikt.

Välkommen att ringa för mer information.

Max Nyman   tel:0622-10075 eller mobil 070-6407979

Jag visade lappen för några i min kurs och fick som respons av en av dessa, att lappen inte berättade vad jag eventuellt kunde hjälpa till med, och att detta var ett generöst erbjudande där familjen kan få mycket tillbaks. Han menar att det ser ut som att det bara är jag som behöver hjälp för min kurs. Denna åsikt utvecklade mitt arbete. Jag kan komma att få en kunskap om vad folk vill ha och hur jag borde formulera mej för att nå ut med vad jag kan erbjuda.

Jag har också en egen hypotes om att norrlänningen inte gärna pratar med andra utomstående om inre familje angelägenheter. Detta tror jag härstammar från att i mindre byar så sprider sig

lätt rykten och detta kan missgynna familjen. Det finns också enligt min mening en viss jantelags del som jag tror kan spela in i detta att ”alla klarar upp sin egen skit och lite smärta får man tåla”. Jag har inga som helst belegg för detta påstående utan tänker att jag vill undersöka saken parallellt i min forskning.

Jag har enligt tips från min lärare i ämnet att skriva en uppsats, vänt mej till aktörer inom familjeterapeutiska sammanhang i min närmiljö. Dom jag då närmast fann intressanta var barn och ungdomspsykiatrisk mottagning och socialförvaltningen med familj och barnomsorg som aktörer.

1.2 Syfte och frågeställningar

Mitt syfte är att ta reda på vad familjer i min hembygd tycker om familjeterapi eftersom de inte nappar på mitt erbjudande. Frågor som jag ställer mej är:

- Är familjeterapi ett känt och användbart begrepp?
- Vad innebär begreppen familjesamtal och familjerådgivning?
- Är den norrländska kulturen eller kynnet ett hinder för familjeterapi?

1.3 Metod

Jag har vänt mej till barn och ungdoms psykiatrisk mottagning och till socialförvaltningen, några för mej självklara aktörer i familjeterapi. Till dessa har jag ställt mina frågor för att förhands granska min frågeställning. Genom detta blev det naturligt när ämnet dök upp under min intervju med en av dessa aktörer, att fördjupa mej i frågan rörande innebörden av begreppen familjeterapi, familjesamtal och familjerådgivning. Med detta som grund valde jag att fråga sex individer som också var, eller hade varit, i familjekonstellation med varandra. Detta redovisas för sig. Intervjuerna och framförallt frågan om var familjerna skulle vända sig om problem uppstår i familjen ledde mej in i att undersöka dom vägar som uppkommit i intervjuerna. Slutligen för jag en diskussion över mitt syfte och mina frågeställningar.

2 Resultat

2.1 Förundersökningen

Jag har varit i kontakt med Eva Persson socionom och enhetschef inom familj och barnomsorg i Sollefteå kommun. Eva är även ledamot i kommun fullmäktige. Jag gav Eva följande frågor:

- Vet familjer här i kommunen vad familjesamtal eller familjeterapi är?
- Finns det en tradition av att inte vända sig till andra för hjälp här i bygderna?

Eva svarade att: *det finns en stor efterfrågan efter hjälp från familjer och att kommunen har en egen väg att hjälpa dessa. Det är en metod som inte är med familjeterapeutisk inriktning. Vi erbjuder även familjerådgivning genom kyrkans regi och detta är uppskattat och väl efterfrågat.* (Eva Persson, personlig kommunikation, 12 november, 2007).

Jag upplever en viss svävan i svaret vad det gäller vad familjer vet om familjesamtal/familjeterapi. Något direkt svar på frågan fick jag inte och situationen medgav inte att jag frågade om frågan. På den andra frågan om traditionen om att inte öppna sig för andra blir Eva lite frågande och ger inget direkt svar. Men jag tolkar det som att hon inte är intresserad av frågeställningen och att hon inte riktigt håller med. (Eva Persson, personlig kommunikation, 12 november, 2007).

Jag har också haft ett samtal med Henrik Swanström och ställt samma frågor till honom. Henrik är verksamhets chef för Sollefteå och Kramfors Bup (barn och ungdoms psykiatriska mottagningen). Han är också legitimerad psykoterapeut och utbildad familjeterapeut. Han tror inte att gemene man är speciellt kunniga i vad familjesamtal eller familjeterapi är. Henrik sa att han tror familjer ofta tror att det är barnet eller den som familjen har som

problem som står i fokus på samtalet och att det är denne som man ska diskutera under samtalet. Möjligtvis kanske man tror att det handlar om en sorts familjerådgivning och att det är när familjen är i stånd att skiljas som detta kommer in i bilden.

Henrik var ambivalent under frågan om det fanns en tradition av att inte prata med andra om familjehemligheter. Ja och nej sa han och menar att visst finns det ett sådant lite kärvt synsätt att man inte pratar med andra. Men att norrländska män är mycket känslösa och bakom fasaden går det att prata bra med dessa män.

Jag nämnde också bakgrunden till uppsatsen och min lapp. Då menade Henrik att det är en stor skillnad mellan familjesamtal och familjeterapi. (Personlig kommunikation, Henrik Swanström, 15 november, 2007).

Jag kollade upp forskning angående familjeterapi och norrlands inland på google, bibliotek, artikeldatabaser och uppsatser.se. Ingen av dessa gav ett aktuellt svar. Det fanns gamla artiklar som krävde tid att få fram.

2.2 Definitioner

Jag vill reda ut några begrepp här och väljer att slå upp familjesamtal och familjeterapi i ett familjeterapi lexikon. Jag tror också att det kan vara av betydelse att veta vad familjerådgivning är eftersom detta är ett alternativ som erbjuds i Sollefteå.

Enligt familjeterapi lexikon (Olsson & Petitt, 1999) är:

Familjeterapi: med familjeterapi kan flera olika saker avses 1) Psykoterapi inom det sammanhang familjen utgör. Kan bedrivas utifrån olika teorier: psykodynamiska teorier, systemteoretiska cybernetiska teorier, systemiska teorier behaviorism, gestalt terapeutiska ideer etc 2) synsätt på psykiska problem utifrån cybernetik, systemteori och/ eller familjesystemteori 3) Benämningen på den inriktning i psykoterapi som utgår från systemteorier, kommunikationsteorier och konstruktivistiska teorier till skillnad från andra inriktningar inom psykoterapi. Vanliga antaganden är då: pågående samspel och kommunikation mellan människor har stor betydelse för uppkomsten och bibehållande av problem; familjer kan beskrivas utifrån systemteori och cybernetik; en familjs struktur och organisation påverkar hur familjemedlemmarna fungerar och mår; terapeutiska färdigheter och tekniker är viktiga för goda behandlingsresultat. (s. 75).

Familjesamtal: benämning på olika typer av samtal med familjemedlemmar med syfte att förmedla eller erhålla information, ibland även åstadkomma förändring. (s. 73).

Familjerådgivning: rådgivning till familjemedlemmar, vanligtvis de vuxna, beträffande familjelevnadsfrågor, barnuppfostran, juridiska frågeställningar, sociala problem etc. Familjerådgivning bedrivs i socialtjänstens, privat och kyrklig regi. Inom kommunal familjerådgivning kan man vara anonym. I Sverige har familjerådgivare annorlunda tystnadsplikt än andra familjeterapeuter. (s. 72).

Björn Wrangsjö anser i sin bok *Mötas och växa* (1997), under rubriken *Att söka hjälp kan tära på självkänslan*, följande:

Bara att välja professionell hjälp till sitt barn eller sin partner tär på självkänslan. Bara att ta detta ställningstagande är att erkänna ett tillkorta kommande.

I blotta närvaron av experter blir det ett problem. Jag ställs då i valmöjligheten att lösa problemet på egen hand eller så tillkallar jag expertis. Under detta ställningstagande kommer att kan jag välja bort en möjlighet att en expert skulle kunna hjälpa mej. Är detta etiskt, vad tycker andra när dom rannsakar mitt beslut? Hur stort är mitt problem, vad kan komma att hända, blir jag ansvarig för mitt beslut?

I *Reflekterande processer*(2003) väljer Tom Andersen att beskriva miljön där han verkar och arbetar. Han förklarar skillnader mellan sydnorge och nordnorge och den kulturella skillnad och även den geografiska längd som detta är. Jag hävdar då likheter här och att det är lika stor skillnad i längd mellan den by jag har som studie, och Malmö, som mellan Malmö och Paris. Detta i sig borde kunna vara bakgrund till skillnader i hur man bör arbeta och profilera sig.

2.3 Intervjuundersökningen

2.3.1 Syfte

Att undersöka vad ett urval familjer i norrlands inland vet om familjeterapi.

2.3.2 Metod

Jag har valt en kvalitativ metod; intervju. Och efter denna intervju så blev det naturligt att fördjupa sej i vad vissa frågor ledde till. Under frågan: *hur kommer man i kontakt med dessa och var finns dom?* så valde jag att kolla upp dom sökvägar som kommit upp i intervjun som komplettering.

Min studie är lokaliserad till en by i mellersta norrlands inland. Det är en by med ca 2-3 000 invånare. Huvudnäringen i byn är skog, åldringsvård, industri och en mängd småföretagare som ofta har flera levebröd på sin agenda. Där finns dagis och skola upp till årskurs 6. Högstadiet finns 4 mil från byn. Närmaste stad ligger ca 5 mil bort, där finns gymnasium och sjukhus som innehar barn- och ungdomspsykiatrisk mottagning. Här finns också socialkontor.

Val av familjer

Urvalet är från min närmiljö genom kontakter på olika sätt. Jag har tittat på min närmiljö och sökt efter ett urval som jag känner är representativt för min by. Jag har valt ut familjer som har hemmavarande barn. Jag har försökt hitta familjer som kommer från olika politiska och sociala bakgrunder. Jag har också valt att ta ett par som är skilda och föräldrar som har nya relationer. Jag har även valt en familj med biologiska barn, som levt tillsammans under hela barnens uppväxt. En arbetslös, en deltid egenföretagare, kommun och vården och även industri är arbetskategorierna hos mina intervjupersoner.

Tillvägagångs sätt

Intervjuerna är gjorda i den intervjuades hem. Jag har läst upp frågan och låtit svaret spelas in. Sedan har jag lyssnat på svaren och gjort en komprimerad skriftlig version. Komprimeringen har varit att ta bort runtprat, sidospår och dubbelsäkringar utan att göra åverkan på den intervjuades svar i den mån som jag etiskt kan stå för inför den intervjuade.

Jag har under varje fråga haft alla intervjuades svar och där utöver dragit mina summeringar av svaren. Jag har utifrån min förmåga försökt att få med så mycket som möjligt av innehållet i intervjumaterialet utan att göra detta för svårarbetat.

2.3.3 Resultat av intervju

Fråga 1

Beskriv följande tre begrepp; om du inte kan skillnaden beskriv det du vet.
Kan du beskriva familjeterapi, familjerådgivning, familjesamtal?

På svaret vad familjeterapi är så svarar fyra stycken att det är mer djupgående, långtgående eller mer problemlösande än familjesamtal, en tror att det är ett förstadium till familjesamtal. En femte tror att det bygger på någon sorts teori. Den sjätte tror att familjeterapi är lättare än familjesamtal.

Av svaren på vad familjesamtal är för dom utfrågade blir svaret följande;

En svarar att det är en lättare än familjeterapi, en annan svarar att familjesamtal nog fortlöper en längre tid och är light modell på familjeterapi. En tredje tror att familjesamtal och familjerådgivning är närbesläktade. En fjärde menar att familjesamtal är ett förstadium till familjeterapi. Den femte tror att familjesamtal har som syfte att få i gång en fungerande kommunikation i paret. Den sjätte anser att familjesamtal är tyngre än familjeterapi och att detta har man med hela familjen.

På frågan vad familjerådgivning är för dom utfrågade blir svaren;

Två stycken uttrycker att detta har dom deltagit i, och där är uppfattningen att familjesamtal och även familjeterapi är mycket närbesläktat med familjerådgivning. Och det handlar om att lösa kommunikationen hos paret som är där för hjälp. Fyra av dom tillfrågade menar att familjerådgivning är mera bara rådgivande, en av dessa menar att i familjerådgivning är hela familjen närvarande.

Alla har svarat mycket svävande och frågande i detta med definitionen familjeterapi, familjesamtal och familjerådgivning. En utropar, att det hade den ingen aning om att det fanns så många definitioner på samma sak.

Fråga 2

Hur kommer man i kontakt med dessa och var finns dom?

Tre svarar att dom skulle kolla på internet. Tre stycken nämner också telefonkatalogen som ett sökalternativ. Dessa två alternativ skulle en av dom tre bara använda till familjerådgivningen. Två skulle kolla med vårdcentralen och två skulle ringa sjukhuset. Två stycken skulle kolla med soc, två stycken skulle kolla med vuxen psykiatriska. En tror inte att soc har något att erbjuda. En nämner att den skulle söka mest för att se vad som fanns att erbjuda men först och främst skulle denne vända sig till vänner för att fråga om rekommendationer. Samme person nämner också privata alternativ som tänkbart.

Fråga 3

Vet du någon som deltagit i någon av dessa former av samtal?

Beskriv vilken och vad du anser att det har gett följande person eller personer?

På denna fråga är det bara en som svarar att den känner någon som blivit riktigt hjälpt av familjeterapi. En tror att det kan ha hjälpt paret att kommunicera trots att dom flyttade isär. Två stycken känner andra som deltagit i någon form av samtal och att det inte gett dom något. En känner ingen som varit i samtal alls.

Fråga 4

Har du eller skulle du kunna tänka dej att gå i någon form av dessa samtal?

Vad har detta gett dej eller vad skulle det kunna ge dej?

Alla svarar att dom skulle kunna tänka sej samtal, en har varit osäker på om detta skulle kunna hjälpa denne förut. Fyra stycken anser sej ha deltagit i någon av dessa former. Två stycken av dessa är mycket nöjda med samtalen. En är sparsam med både negativ eller positiv kritik men nickar åt att det har varit positivt. En av dessa fyra som deltagit menar att den inte var mogen för samtal när det begav sej.

Fråga 5

Vilka krav/önskemål har du på professionella hjälpare/terapeuter?

Tre stycken har inte så mycket åsikter om detta, en av dom vill att man ska kunna få hjälp snabbt och detta är det också en av dom andra som har mer åsikter i ämnet som tycker. Två stycken anser att kemin mellan terapeut och klient är av stor vikt. En vill att terapeuten ska vara bred så att den kan snappa upp inriktningar som kan passa just denna familj. En annan säger att det är bra om terapeuten har både teoretisk och praktisk kunskap. Ännu en tror att det är bra om personer som ska hjälpa andra även har hjälpt sej själv. Terapeuten ska ha en förmåga att noll ställa sej själv, något den tror man kan få av teori och praktik. Det ska också finnas ett intresse för att hjälpa människor. En tycker att terapeuten inte ska "lägga på en" en massa saker utan lyssna in sej. Ska vara närvarande och inte döma. En annan uppskattar när terapeuten är iklädd en tydlig professionell yrkes roll med ramar och regler.

Fråga 6

Vart skulle du söka dig om du fick problem i familjen, har du egna lösningar eller andra som du vänder dej till i familje ärenden?

En av dom utfrågade svarar att den skulle vända sej till sina vänner för dom speglar mej bra. En annan svarar att de tycker att de har egna metoder, det gäller bara att använda dom. En tredje svarar att den har sökt sej till en samtals grupp med anonymitet inom kyrkan där den har fått hjälp med dom problem den haft privat. I gruppen fick personen också vänner som den kan ringa till om den har problem. En skulle välja att vända sej mot sjukhuset men vart vet denne inte. En säger att den skulle höra sej för om det var någon som visste någon som var bra. Ett namn i telefon katalogen säger inte så mycket. En av dom utfrågade har gått i familjerådgivning och skulle vända sej dit. En annan av dom tillfrågade svarar under en annan fråga att den pratar med sin chef och sina arbetsvänner om vissa saker som gäller familjen.

Fråga 7

Har du några åsikter om hur ett samtal för dej skulle se ut? Var, för vem, eller vilka skulle delta? Vilken utbildning, kön, eller ålder vill du ha på samtalsledaren? Ta även i beaktan icke professionella samtals möjligheter om detta är ett alternativ för dej.

Tre stycken vill att terapeuten ska vara äldre. Och en vill gärna att terapeuten ska vara i sina föräldrars generation så denne kan känna att det skulle kunna vara en förälder som pratade med den. Tre stycken uttrycker också att neutral mark är ett önskemål, men två av dessa tror att man kan behöva vara i hemmet för vissa ändamål. Två stycken tror att det är bra om det finns en man och en kvinna i team som terapeuter. Två stycken uttrycker att det spelar ingen roll med kön. En vill ha i samma kön på terapeuten som denne själv. Två stycken vill och en förutsätter att terapeuten är utbildad men ingen har några krav på utbildningen. En anser att barnen behöver stöd i svåra situationer och behöver vara med ibland men vill inte att man

terapeutar barnen. Två stycken uttrycker att dom inte har någon ide om hur ett samtal ska se ut men dom har ändå lite inlägg.

Resultaten visar att familjerna ställer sej positiva till familjeterapi. Begreppet familjesamtal är svår definierat av dom intervjuade. Familjeterapi har dock olika innebörd för dom utfrågade. Jag möter en öppenhet i att prata om dessa frågor i familjerna.

2.4 Att söka familjeterapi

Jag valde efter mina intervjuer och speciellt med tanke på frågan *hur kommer man i kontakt med dessa och var finns dom?* att utforska dom svar jag fick och se vart dom ledde.

På Eniro gula sidorna på internet så blev svaret på frågorna följande.

	I Sollefteå	I Västernorrland	I Sverige
Familjeterapi	1 svar	8 svar	207 svar
Familjesamtal	1 svar	8 svar	229 svar
Familjerådgivning	3 svar	17 svar	489 svar

Dom tre svar som var i Sollefteå på familjerådgivning är från samma plats och det är kyrkans familjerådgivning som detta gäller. Det är förmodligen så med dom resterande resultaten att detta blir missvisande när samma annons finns på ett flertal ställen.

Sökalternativ google på internet ger följande svar:

På sökordet familjeterapi som jag valt att undersöka mera så finner jag två stycken privata aktörer i västernorrland och det är i Örnsköldsvik och Sundsvall som dessa kommer upp under rubriken familjerådgivning. Familjeterapi ger 8 svar i västernorrland varav två är kommuner, två är privata och resterande är kyrkans familjerådgivning och i Sollefteå är detta det enda svar som kommer upp på något av sökalternativen jag valt.

På femtonde plats får jag upp Sollefteå familjerådgivning. Jag hittar inga privata eller andra alternativ på familjeterapi bland dom 20 första träffarna i Sollefteå.

Telefonkatalogen ger följande svar under huvudrubriken hälsa skönhet, underrubriken rådgivning och sedan rubricerade under psykoterapeuter legitimerade, psykologer legitimerade och samtalsbehandlare, samtalsterapeuter.

Det finns ingen som skriver ett ord om familjeterapi, familjesamtal, familjerådgivning i deras annonser i katalogen. I Sollefteå kommer åter igen kyrkans och S:t Lukas Mittnorrland Psykoterapeutmottagning upp som enda alternativ.

Underrubriken Sjukvård och omsorg och sedan rubricerad under familjerådgivning så ger detta det enda svar som har med familjer att göra och det är då samma som på internet Eniro gula sidorna.

Växeln på sjukhuset i Sollefteå svarar följande:

Vi har ingen familjeterapi men kommunen har detta. Jag fick numret till växeln på kommunen.

Vårdcentral centrum i Sollefteå svarar följande:

En sköterska på avdelningen säger: *ja vill du att det ska gå snabbt så är det nog bäst att du söker dej till kyrkan som har en bra familje rådgivning. Du kan också gå via en läkare för*

remiss. Vi har ju psykologer och kuratorer. Att gå direkt till våra kuratorer är också ett alternativ. (Personlig kommunikation, 3 januari 2008).

På grund av att Familjerådgivningen i Sollefteå var stängt den vecka som är min sista inför inlämnandet av denna uppgift så valde jag att söka mej till Härnösand som ingår i samma handledningsgrupp och också jobbar på båda ställena. Jag fick tyvärr inte tag på den som jobbar med familjeärenden i Sollefteå men fick ändå lite svar. Lars-Edvin Nillsing säger att det finns två stycken legitimerade familjeterapeuter hos dom och att i mera rådgivande ärenden så kan en mera grundutbildad familjeterapeut hålla i ärendet. Han svarar på frågan att om man söker familjeterapi hos dom så kan man få det både i par och för flera generationer som barn mm. (Personlig kommunikation Lars-Edvin Nillsing, S:t Lukas Mittnorrland Psykoterapeutmottagning i Härnösand, 2 januari 2008).

Jag ringer växeln på sjukhuset och frågar efter vuxenpsykiatriska mottagningen. Den som svarar är Mikael Wallin enhetschef på denna enheten. Mikael svarar att det finns en legitimerad familjeterapeut på avdelningen sedan ett halvår och att dom kan erbjuda familjeterapi nu. Han gör också en definition på familjeterapi och familjesamtal där han menar att familjeterapi är mera metodiskt och kräver längre tid. Medan familjesamtal är mera yvigt och mindre djupgående. Familjesamtal har dom kunnat erbjuda en längre tid. (Personlig kommunikation, Mikael Wallin, den 2 januari 2008).

Telefon kontakt med Gunilla Lundström ny verksamhetschef på Bup Sollefteå och Kramfors. Gunilla säger att dom tar inte emot familjer som söker familjeterapi om inte ett barn står i fokus som den som behöver hjälp. Barn och ungdomspsykiatrisk mottagning arbetar med barn och ungdomar och tar där in föräldrar eller nätverk. På frågan om en familj skulle söka sej till Bup för familjeterapi så svarar Gunilla att dom hänvisar till familjerådgivningen. Jag frågar då om dom bedriver familjeterapi och då svarar Gunilla, att det utgår hon ifrån att det gör dom. (Personlig kommunikation, Gunilla Lundström, 3 januari 2008).

Telefon kontakt med Eva Persson socionom och enhetschef inom familj och barnomsorg i Sollefteå kommun:

Jag ringde växeln på kommunen och sa att jag sökte någon på socialkontoret som visste något om familjeterapi. Eva Persson svarade och det var också hon som jag intervjuat tidigare innan jag gjort intervjuerna med paren. Eva svarar på frågan att om jag söker familjeterapi hos henne skulle hon intervjua den som ringer och kolla önskemål och behov som den sökande har. Där efter skulle hon rekommendera familjerådgivningen som bedrivs tillsammans med kyrkan eller samarbetsamtal här på soc. De kan också erbjuda komet, en föräldrautbildning. (Personlig kommunikation, Eva Persson, 3 januari 2008).

2.5 Diskussion

Genom att jag valt en kvalitativ intervju metod har jag fått äran att möta några som skulle kunna vara potentiella kunder till mej i min profession som familjeterapeut. Det har varit mycket givande och jag är glad att jag valt detta för jag tror att det har varit utvecklande för mej. Jag ser också i jämförelse med andra att jag är nischad i min lilla värld och att allmänheten inte har stor insyn i vad familjeterapi är för mej.

Jag har stött på en del intressanta vändningar i min väg och en är min inställning till kyrkans arbete i familjeärenden i Sollefteå. Jag har genom mina intervjuer fått en bild som är

annorlunda den som jag hade i ingången när jag sökte efter familjeterapeuter i Sollefteå. Om du är vuxen i Sollefteå kommun och inte har psykiska problem så är det kyrkans familjerådgivning som är enda alternativ till familjeterapi. I min bild av kyrkan så har den en politisk inriktning med starka färdiga lösningar på vad som är rätt och fel. Detta kan bli till problem om du har andra religiösa eller politiska åsikter. Men i samtal både med mina intervjufamiljer och med kyrkans familjerådgivning och även en del andra som jag stött på under vägen så blir bilden en annan. Sollefteås familjerådgivning verkar utföra det som jag själv skulle kalla familjeterapi, och detta med god teoretisk och praktisk bakgrund. Men om det finns fler som tycker som jag, vilket jag inte har hunnit undersöka närmare, så blir ändå min reaktion, när jag får upp S:t Lukas Mittnorrland Psykoterapeut mottagning som enda alternativ, i flera hänseenden lite avvaktande.

Det har varit mycket intressant att undersöka definitionen familjeterapi, familjesamtal och familjerådgivning. Jag tycker mej se att begreppet familjesamtal är det mest förvirrande både för professionella och lekmän i området. I intervjuerna så går meningarna isär mest under denna definition. Medan familjeterapi har en mer samlad bild. Vad det gäller familjerådgivning så blir begreppet något förvirrat enligt mej. Därför att i Sollefteå så är familjerådgivningen även familjeterapi, men ingen som jag pratat med eller vad jag sett i annonser förutom när jag ringde till kyrkans familjerådgivning, uttryckte att det fanns även familjeterapi och familjesamtal under samma tak.

Det var också förvirrande men mycket positivt att vuxenpsykiatriska mottagningen hade familjeterapi, något som jag inte hade vetskap om. Men sökvägen dit var endast om du valde att ringa dit direkt. Detta tycker jag var konstigt eftersom detta är landstinget och att då skulle man kunna bli hänvisad dit från Bup, sjukhuset och vårdcentralen, men så var inte fallet när jag sökte.

En iakttagelse som jag gjort är, att när frågan om utbildning kommer upp i utfrågningarna så blir dom flesta frågande och utgår ifrån att det är klart att dom som jobbar har en god utbildning. Det visar sej också att det är svårt att komma in som steg 1 familjeterapeut utan en mera högskole inriktad bakgrund, som jag inte besitter. Så att summa summarum, är det jag som har missförstått och trott att det är lättare att komma in och få jobb som terapeut, med en mindre verifierad bildning än steg två legitimerad familjeterapeut.

Gällande min hypotes om att söka hjälp och prata med utomstående i familjeärenden så kan jag inte säga att jag fått så mycket belägg för denna. Norrlänningen pratar nog betydligt mindre men å andra sidan, så när det gäller, så finns det som det verkar mycket substans i det som sägs. Jag är benägen att hålla med Henrik om att norrländska män, och jag tror också kvinnor, är av en mycket känslig natur och tar sådana här diskussioner på ett stort allvar när det gäller. Jag kan inte heller se att man inte söker hjälp utifrån, det är nog tvärt om skulle jag vilja påstå. Ingen verkar speciellt rädd för frågan om att prata om familjehemligheter.

Gällande validitet och reliabilitet så är urvalet familjer inte slumpmässigt och antalet kan nog inte bli representativt för min bygd men det ger förhoppningsvis en vink åt vad som kan vara troligt. Frågan om man ska intervjuva människor som är mer eller mindre kända för intervjuaren i sådana här frågor kan ju som jag ser det vara inkräktande på reliabiliteten. Jag tror inte att frågorna har varit svåra att svara på ur ett diskussionsperspektiv, det är klart att detta kan ha inkräktat på etiken i att välja människor i sin närhet. Nå väl lättjan och storleken på min uppgift avgjorde detta val och jag tror ändock att mina resultat är tillförlitliga. Dom jag mött har varit mycket öppenhjärtiga och detta, som jag upplever det, inte på grund av påtryckning från min sida.

Vad det gäller mina lappar som jag haft ute i syfte att hitta praktikfamiljer så är det nog så att familjesamtal har en mer diffus och otydlig innebörd än familjeterapi. Och jag har inte riktigt

förstått varför ingen svarat annars. Det kanske är oseriöst att ta en lapp på en anslagstavla i ett så viktigt ärende som sin familj, jag vet inte detta.

Referenser

Andersen, Tom (2003). *Reflekterande processer*. Mareld.

Backman, J (1998). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Olsson, H & Petitt, B (1999). *Familjeterapilexikon*. Göteborg: Mareld

Wrangsjö, B (1997). *Mötas och växa*. Natur & kultur.

Personlig kommunikation, Gunilla Lundström, 3 januari 2008.

Personlig kommunikation Lars-Edvin Nillsing, S:t Lukas Mittnorrland
Psykiatermottagning i Härnösand, 2 januari 2008.

Personlig kommunikation, Eva Persson, 12 november, 2007.

Personlig kommunikation, sjuksköterska, 3 januari 2008.

Personlig kommunikation, Henrik Swanström, 15 november, 2007.

Personlig kommunikation, Mikael Wallin, den 2 januari 2008.

URL <http://www.eniro.se> sökord: familjeterapi, familjesamtal, familjerådgivning (2008-01-03).

URL <http://www.google.se> sökord: familjeterapi (2008-01-03).

Telefonkatalogen Sundsvall 2007.

Bilaga 1

FRÅGOR

Fråga 1

Beskriv följande tre begrepp; om du inte kan skillnaden beskriv det du vet.
Kan du beskriva familjeterapi, familjerådgivning, familjesamtal?

Fråga 2

Hur kommer man i kontakt med dessa och var finns dom?

Fråga 3

Vet du någon som deltagit i någon av dessa former av samtal?
Beskriv vilken och vad du anser att det har gett följande person eller personer?

Fråga 4

Har du eller skulle du kunna tänka dej att gå i någon form av dessa samtal?
Vad har detta gett dej eller vad skulle det kunna ge dej?

Fråga 5

Vilka krav/önskemål har du på professionella hjälpare/terapeuter?

Fråga 6

Vart skulle du söka dig om du fick problem i familjen, har du egna lösningar eller andra som du vänder dej till i familje ärenden?

Fråga 7

Har du några åsikter om hur ett samtal för dej skulle se ut? Var, för vem, eller vilka skulle delta? Vilken utbildning, kön, eller ålder vill du ha på samtalsledaren? Ta även i beaktan icke professionella samtals möjligheter om detta är ett alternativ för dej.